EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 14. 12. 2021
COM(2021) 793 final

SPRÁVA KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

k vykonávaniu smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách

1. Úvod

Smernica o priemyselných emisiách[1] je hlavným právnym nástrojom EÚ na reguláciu emisií z približne 52 000 agropriemyselných zariadení v celej EÚ. Medzi ne okrem iného patria: elektrárne, rafinérie, výroba ocele, neželezných kovov, cementu, vápna, skla, chemikálií, celulózy a papiera, potravín a nápojov, spracovanie a spaľovanie odpadu a intenzívny chov hydiny alebo ošípaných. Jej cieľom je dosiahnuť významné prínosy pre životné prostredie a ľudské zdravie, najmä prostredníctvom povinného uplatňovania najlepších dostupných techník (ďalej len „BAT“). Odvetvia, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice o priemyselných emisiách, sa v rámci Európy značnou mierou podieľajú na emisiách do ovzdušia a vody, ako aj na vzniku odpadu, ktorý nepochádza z domácností. Odhaduje sa[2], že sú zodpovedné za 23 hm. % celkových emisií do ovzdušia EÚ a približne 40 hm. % celkových emisií skleníkových plynov EÚ[3].

Pokiaľ ide o emisie do vody, situácia je menej jasná – odhaduje sa, že predstavujú 20 – 40 % emisií ťažkých kovov a 30 – 60 % iných znečisťujúcich látok ako živín a organického uhlíka.

Referenčné dokumenty o BAT (ďalej len „dokumenty BREF“) vypracúva Európsky úrad pre integrovanú prevenciu a kontrolu znečistenia (ďalej len „EIPPCB“) Spoločného výskumného centra Európskej komisie. Vypracovanie dokumentov BREF si vyžaduje intenzívnu účasť zainteresovaných strán v procese založenom na dôkazoch a údajoch. Dokumenty BREF obsahujú závery o BAT (ďalej len „závery o BAT“), ktoré sú právne záväzné vzhľadom na ich prijatie vo vykonávacích rozhodnutiach Komisie. Závery o BAT poskytujú rámec BAT pre dané agropriemyselné odvetvie, pričom príslušné orgány ich musia používať ako referenčný dokument pri stanovovaní podmienok povolenia.

V článku 73 smernice o priemyselných emisiách sa od Komisie vyžaduje, aby Rade a Európskemu parlamentu do 7. januára 2016 podali správu o počiatočnej fáze vykonávania a následne každé tri roky. Správa o počiatočnej fáze vykonávania bola uverejnená v roku 2017[4]. V predkladanej správe sú zhrnuté údaje zozbierané od členských štátov za obdobie vykonávania 2013 – 2018 a faktory tak pokroku dosiahnutého od zlepšenia systému podávania správ v roku 2018 (pozri oddiel 2), ako aj hodnotenia smernice o priemyselných emisiách z roku 2020 (pozri oddiel 5). V správe sa takisto uvádzajú ďalšie opatrenia na úrovni EÚ realizované na podporu vykonávania smernice o priemyselných emisiách.

---

1 Smernica 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17 – 119).

2 Príspevok priemyslu k emisiám znečisťujúcich látok do ovzdušia a vody (https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/c4bb7fee-46df-4f96-b015-977f1cca2093/details).

3 Pracovný dokument útvarov Komisie [SWD(2020) 181 final].

4 Správa Európskej komisie Rade a Európskemu parlamentu o vykonávaní smernice 2010/75/EÚ [COM(2017) 727].

Komisia vo svojom oznámení o Európskej zelenej dohode[5] oznámila revíziu opatrení EÚ na riešenie znečistenia z veľkých priemyselných zariadení, ako jeden z hlavných pilierov akčného plánu nulového znečistenia Komisie[6], ktorého cieľom je aj zabezpečiť súlad s politikami v oblasti klímy, energetiky a obehového hospodárstva.

Komisia v septembri 2020 uverejnila pracovný dokument útvarov Komisie (SWD) o hodnotení smernice o priemyselných emisiách, v ktorom sa uvádza komplexné posúdenie jej vykonávania a fungovania. V nadväznosti na závery hodnotenia Komisia začala pracovať na revízii smernice o priemyselných emisiách. Balík revízie právnych predpisov sa plánuje na prvý štvrťrok 2022. Komisia uverejnila úvodné posúdenie vplyvu a uskutočnila verejné konzultácie a konzultácie so zainteresovanými stranami[7]. V tejto súvislosti sa táto správa zameriava aj na budúcnosť a obsahuje užitočné závery pre revíziu smernice o priemyselných emisiách.

2. Podávanie správ členskými štátmi

V článku 72 sa od členských štátov vyžaduje, aby Komisii podávali informácie o tom, ako vykonávajú smernicu o priemyselných emisiách, ako aj podrobné každoročné informácie o veľkých spaľovacích zariadeniach.

Vo vykonávacom rozhodnutí Komisie 2012/795/EÚ[8] sa opisuje typ informácií, ktoré boli členské štáty povinné oznamovať Komisii za obdobie vykonávania 2013 – 2016.

Novšie vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1135[9] prinieslo na základe získaných skúseností významný vývoj procesu podávania správ, ku ktorému teraz dochádza každoročne (namiesto raz za tri roky), pričom sa pri tom využíva elektronický nástroj (register priemyselných lokalít EÚ[10]), ktorý Komisia sprístupnila všetkým členským štátom. Hoci členské štáty čelili na začiatku niekoľkým problémom, teraz sú oveľa systematickejšie a harmonizovanejšie.

---

5 COM(2019) 640 final.

6 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Cesta k zdravej planéte pre všetkých, Akčný plán EÚ: Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy [COM(2021) 400 final].

7 https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/ied/evaluation.htm.

8 Vykonávacie rozhodnutie Komisie z 12. decembra 2012, ktorým sa stanovuje typ, formát a frekvencia informácií, ktoré majú členské štáty sprístupňovať na účely predkladania správ o vykonávaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách (Ú. v. EÚ L 349, 19.12.2012, s. 57).

9 Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1135 z 10. augusta 2018, ktorým sa stanovuje typ, formát a frekvencia informácií, ktoré majú členské štáty sprístupňovať na účely podávania správ o vykonávaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách (Ú. v. EÚ L 205, 14.8.2018, s. 40).

10 Ďalej len ako register EÚ, dostupný cez portál priemyselných emisií (https://industry.eea.europa.eu/).

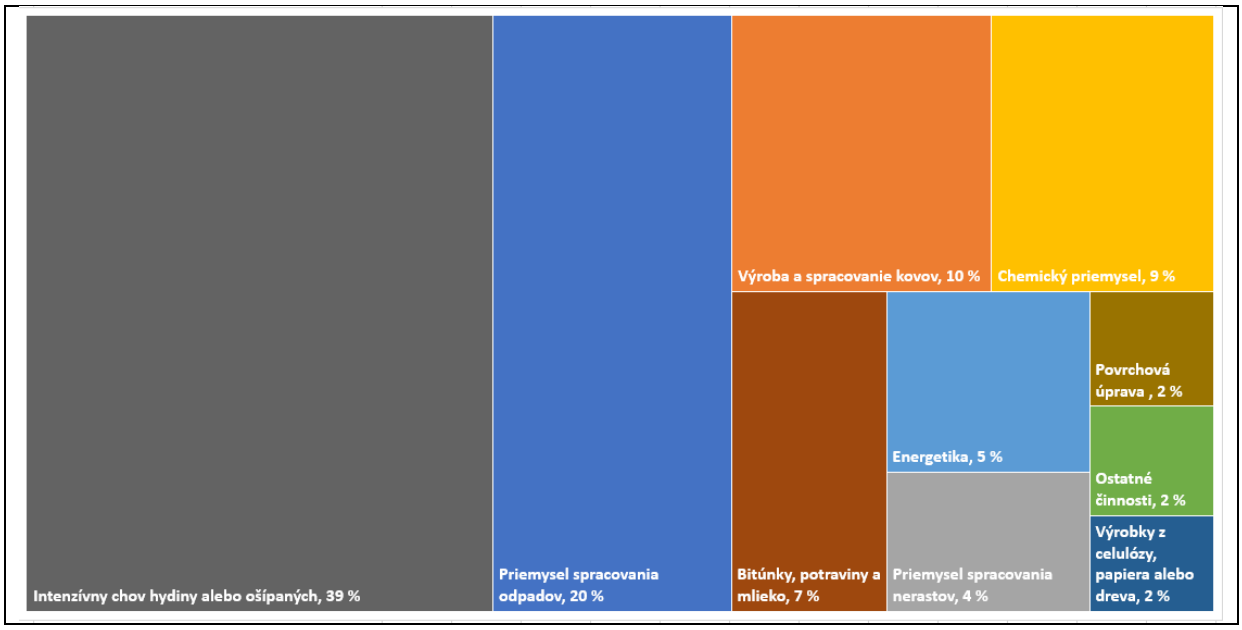
Správy členských štátov v rámci oboch systémov podávania správ (za obdobia 2013 – 2016 a 2017 – 2018[11],[12]) boli posúdené a zhrnutia týchto posúdení sú dostupné online[13].

3. Vykonávanie smernice o priemyselných emisiách[14]

Počet zariadení

Za rok 2018 boli oznámené informácie za 51 917 zariadení, čo predstavuje 9 % nárast v počte zariadení od roku 2015.

Najväčší počet zariadení je nahlásených v odvetví intenzívneho chovu hydiny alebo ošípaných – 39 % všetkých zariadení. Relatívny podiel jednotlivých odvetví, na ktoré sa vzťahuje smernica o priemyselných emisiách, je uvedený na obrázku 1.

Obrázok 1 – Podiely zariadení v jednotlivých odvetviach, na ktoré sa vzťahuje smernica o priemyselných emisiách v roku 2018[15]

Vydávanie povolení

Podľa článku 4 smernice o priemyselných emisiách žiadne zariadenia v jej rozsahu pôsobnosti nemôžu byť prevádzkované bez povolenia.

---

11 Za obdobie 2017 – 2018 správu nepodalo Slovensko.

12 Hoci bolo Spojené kráľovstvo v období 2017 – 2018 členským štátom, nie je za toto obdobie začlenené do analýzy.

13 CIRCABC>environment>IED>Library>Studies> 2019 - IED Implementation Report 2013 – 2016 a CIRCABC>environment>IED>Library>Studies> 2021 - IED Implementation Reports for 2017 and 2018.

14 Informácie uvedené v tomto oddiele nezahŕňajú správy podané Spojeným kráľovstvom.

15 Zdroj: Posúdenie a zhrnutie správ členských štátov v rámci vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2018/1135, RICARDO, 2021.

V roku 2018 bolo nahlásených 87 % prevádzkovaných zariadení ako zariadenia s povolením, no stále zostáva niekoľko zariadení, ktoré sú údajne bez povolenia, a to najmä zariadenia prevádzkované v odvetviach spracovania odpadov (17 % zariadení prevádzkovaných v priemysle) a chemickom priemysle (16 % zariadení prevádzkovaných v priemysle). Najväčší počet zariadení bez povolenia bol nahlásený pri zariadeniach prevádzkovaných v odvetví intenzívneho chovu hydiny alebo ošípaných (2 685 zariadení, čo predstavuje 14 % prevádzkovaných zariadení). Sedem členských štátov nahlásilo prípady zariadení bez povolenia, ktoré sa nachádzajú najmä v Dánsku, Grécku, Nemecku a Španielsku. Nie je však jasné, či ich situácia zodpovedá neexistencii povolenia alebo nesprávnemu vykazovaniu. Napríklad, ak sa od roku 2018 neudelilo žiadne povolenie, členské štáty sú povinné opísať, aké opatrenia na presadzovanie prijali proti príslušnému prevádzkovateľovi zariadenia (a nahlásiť to do registra EÚ). Počet zariadení bez povolenia je však väčší než množstvo prípadov opatrení na presadzovanie oznámených v registri EÚ, čo svedčí o tom, že je potrebné ďalšie objasnenie (pozri oddiel 6).

Emisné limity

Podľa článku 15 ods. 3 smernice o priemyselných emisiách sa emisnými limitmi, ktoré sú stanovené v podmienkach povolenia, zabezpečuje, že emisie za bežných prevádzkových podmienok neprevyšujú úrovne znečisťovania súvisiace s najlepšími dostupnými technikami (ďalej len „BAT-AEL“), ako sa uvádza v príslušných vykonávacích rozhodnutiach Komisie.

Francúzsko, Nemecko, Taliansko a Švédsko vykázali celkovo 22 prípadov, pri ktorých boli emisné limity v podmienkach povolenia prísnejšie než rozsah BAT-AEL. Treba poznamenať, že prísnejšie podmienky povolenia podľa článku 14 ods. 4 smernice o priemyselných emisiách (dosiahnuť väčšie zníženia emisií ako tie, ktoré sa dajú dosiahnuť použitím BAT v prijatých záveroch o BAT) boli vykázané v 16 prípadoch z nich a podľa článku 18 (splniť normy kvality životného prostredia v prípade ovzdušia a vody) v piatich prípadoch. V jednom prípade, ktorý oznámilo Nemecko, boli stanovené prísnejšie podmienky povolenia v súlade s článkom 14 ods. 4 a článkom 18 smernice o priemyselných emisiách. Prísnejšie podmienky povolenia boli najčastejšie stanovené pre zariadenia prevádzkované v odvetví sklárstva. To však môže byť len odrazom skutočnosti, že závery o BAT v tomto odvetví patrili k prvým, ktoré sa mali prijať podľa smernice o priemyselných emisiách, pričom odvtedy došlo k technologickému pokroku z hľadiska techník na zníženie emisií.

Výnimky podľa článku 15 ods. 4

Podľa článku 15 ods. 4 smernice o priemyselných emisiách môže príslušný orgán v určitých prípadoch prostredníctvom výnimky stanoviť menej prísne emisné limity, ako sú emisné limity stanovené vo vykonávacích rozhodnutiach Komisie. Takáto výnimka sa môže uplatňovať, ak by dosiahnutie úrovní emisií v rámci BAT-AEL viedlo k neúmerne zvýšeným nákladom v porovnaní s environmentálnymi prínosmi.

Na základe vykázaných údajov sa udelilo celkovo 133 výnimiek, pokiaľ ide o závery o BAT uplatnené v 98 prevádzkovaných zariadeniach v 15 členských štátoch (Belgicko, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Írsko, Maďarsko, Nemecko, Portugalsko, Rumunsko, Španielsko, Švédsko a Taliansko), pričom najväčší počet udelili Švédsko, Česká republika a Taliansko. Najväčší počet výnimiek sa udelil zariadeniam, na ktoré sa vzťahujú závery o BAT v prípade výroby skla, za ktorými nasledujú zariadenia, na ktoré sa vzťahujú závery o BAT v prípade výroby celulózy, papiera a lepenky. Viac výnimiek sa udelilo na emisie do ovzdušia (59 BAT-AEL z celkových 811 BAT-AEL v záveroch o BAT) ako na emisie do vody (24 BAT-AEL z celkových 252 BAT-AEL v záveroch o BAT).

Najdlhšie trvajúca výnimka sa týkala záverov o BAT v prípade výroby skla (v jednom prípade oznámenom Českou republikou to bolo až 202 mesiacov). Na neobmedzené obdobie sa udelilo 22 výnimiek. Dlho trvajúce výnimky alebo neobmedzené výnimky nie sú v rozpore s príslušným ustanovením smernice o priemyselných emisiách, v ktorom sa nestanovuje presný časový limit, ale prešetrujú sa v rozsahu prebiehajúcej revízie smernice o priemyselných emisiách.

Východiskové správy

Podľa článku 22 ods. 2 smernice o priemyselných emisiách v prípade, že činnosť zahŕňa používanie, výrobu alebo vypúšťanie príslušných nebezpečných látok a s prihliadnutím na určité okolnosti, predloží sa východisková správa s cieľom určiť stav kontaminácie pôdy a podzemných vôd v lokalite zariadenia[16].

Len šesť členských štátov (Cyprus, Estónsko, Fínsko, Maďarsko, Rumunsko a Slovinsko) oznámilo, že predložilo všetky potrebné východiskové správy. V prípade zvyšných členských štátov sa identifikovali prípady, keď sa podľa článku 22 ods. 2 smernice o priemyselných emisiách východiskové správy vyžadovali, no tieto správy neboli predložené. Týka sa to najmä zariadení prevádzkovaných v Dánsku, vo Francúzsku, v Holandsku, Nemecku, Poľsku, Portugalsku, Rakúsku, Švédsku a Taliansku.

V priemere sa načas predložilo 57 % požadovaných východiskových správ. V prípade zariadení, na ktoré sa vzťahujú závery o BAT týkajúce sa vyčiňovania kože a kožušín, len 14 % (štyri správy z požadovaných 28) bolo vykázaných ako predložené. To naznačuje, že v prípade tejto konkrétnej priemyselnej činnosti môže dochádzať k problému s vykonávaním alebo dodržiavaním súladu. Vykonávanie a dodržiavanie sa celkovo z tohto hľadiska zdá byť pre členské štáty problematické vo všetkých odvetviach.

[16] Východisková správa sa predloží pred uvedením zariadenia do prevádzky alebo pred prvou aktualizáciou povolenia zariadenia po 7. januári 2013.

Prijaté opatrenie na presadzovanie

Podľa článku 8 ods. 1 smernice o priemyselných emisiách členské štáty prijmú opatrenia potrebné na to, aby boli dodržané podmienky povolenia.

Šesť členských štátov oznámilo opatrenia na presadzovanie (Cyprus, Chorvátsko, Nemecko, Poľsko, Španielsko a Taliansko). Väčšina členských štátov vykázala od jedného po 11 prípadov opatrení na presadzovanie. Typy nahlásených opatrení na presadzovanie sú zväčša súdne konania.

Inšpekcie – návštevy na mieste

Podľa článku 23 smernice o priemyselných emisiách členské štáty musia zaviesť systém environmentálnych inšpekcií zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica o priemyselných emisiách.

Frekvencia návštev na mieste sa zakladá na systematickom hodnotení príslušných rizík, pričom k nim dochádza prinajmenšom raz ročne pri zariadeniach s najvyšším rizikom a tri roky pri zariadeniach s najnižším rizikom.

V celoeurópskom priemere členské štáty oznámili, že k návštevám na mieste došlo v 49 % zariadení počas každého roka vykazovania. Podľa podaných správ sa však vo Francúzsku, v Grécku, Holandsku, Portugalsku a Španielsku návštevy na mieste uskutočnili na menej ako 25 % zariadení. Z týchto informácií nie je možné dospieť k záveru, či sa všetky zariadenia skontrolovali v náležitom čase alebo nie, a to z dvoch dôvodov:

- povinnosť podávať správy o frekvencii návštev na mieste v registri EÚ začala až v období 2017 – 2018 a informácie ešte nie sú dostupné pre dostatočné časové rady,
- v registri EÚ nie sú žiadne informácie o tom, či sa návštevy na mieste zariadenia majú uskutočniť častejšie než každé tri roky podľa úrovne environmentálneho rizika.

Veľké spaľovacie zariadenia

3 162 veľkých spaľovacích zariadení (ďalej len „LCP“) bolo vykázaných v registri EÚ v roku 2018. Väčšina má celkový menovitý tepelný príkon od 50 do 300 MW_{th}. Najväčší počet LCP v prevádzke je v Nemecku (534 v roku 2018). Sedem ďalších členských štátov vykázalo viac než 100 LCP (Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Poľsko, Španielsko, Švédsko a Taliansko). Devätnásť členských štátov vykázalo menej než 100 LCP.

Zariadeniam LCP sa môžu udeliť časovo obmedzené výnimky z plnenia emisných limitov predpísaných v prílohe V k smernici o priemyselných emisiách prostredníctvom článkov 31 až 35. Tieto výnimky boli udelené relatívne malému podielu LCP (pozri tabuľku 1).

Tabuľka 1 – Počet výnimiek udelených LCP v roku 2018[17]

Typ výnimky pre LCP	**Počet LCP, ktoré využívajú výnimky od roku 2018**
Článok 31 – uplatniť minimálne stupne odsírenia namiesto emisných limitov pre SO_2	16
Článok 32 – na zariadenia zaradené do prechodných národných programov sa vzťahuje celkový emisný strop, ktorý lineárne klesá od roku 2016 do polovice roka 2020	234
Článok 33 – výnimka, ktorou sa zohľadňuje obmedzená životnosť zariadení, vzťahujúca sa na maximálne 17 500 prevádzkových hodín, a to najneskôr do 31. decembra 2023	117
Článok 34 – malé izolované sústavy	22
Článok 35 – miestne teplárne	217

Spaľovne odpadov

V roku 2018 bolo v registri EÚ vykázaných 750 zariadení na (spolu)spaľovanie odpadov v rámci rozsahu pôsobnosti smernice o priemyselných zariadeniach s celkovou menovitou kapacitou viac ako 2 tony za hodinu. Najväčší počet takýchto zariadení vykázalo Francúzsko (179), Nemecko (149) a Švédsko (117). Celkovo v EÚ väčšinu tvoria skôr spaľovne odpadov ako zariadenia na spoluspaľovanie odpadov. Je to spôsobené veľmi veľkým počtom spaľovní odpadu vo Francúzsku a v Nemecku, keďže väčšina ostatných členských štátov má najmä zariadenia na spoluspaľovanie odpadov, ale v relatívne menšom počte. Najväčší podiel spaľovní má kapacitu od 2 do 25 ton za hodinu.

Zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá

V roku 2018 bolo nahlásených 26 022 zariadení ako zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti kapitoly V smernice o priemyselných emisiách. Z nich malý podiel (3 570 predstavujúcich 14 % z celkového počtu) využíva schému znižovania emisií podľa článku 59 ods. 1 písm. b) smernice o priemyselných emisiách a dokonca ešte menšiemu podielu (77 zariadení predstavujúcich 0,3 % z celkového počtu) boli udelené výnimky podľa článku 59, ktorými sa týmto zariadeniam umožňuje presiahnuť emisné limity.

[17] Zdroj: Posúdenie a zhrnutie správ členských štátov v rámci vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2018/1135, RICARDO, 2021.

Prístup verejnosti k informáciám

Podľa článku 24 smernice o priemyselných emisiách sa povolenia a výsledky monitorovania emisií sprístupňujú verejnosti. Podobne sa verejnosti sprístupnia správy o návštevách na mieste (článok 23 ods. 6 smernice o priemyselných emisiách).

V záujme verejného prístupu k takejto dokumentácii (článok 24 smernice o priemyselných emisiách) sú na vnútroštátnej úrovni k dispozícii centrálne archívy povolení v 20 členských štátoch a na regionálnej úrovni v piatich členských štátoch (Belgicko, Holandsko, Nemecko, Poľsko a Španielsko); v takýchto prípadoch však neexistujú archívy vo všetkých regiónoch. Jednoduchosť prístupu k takejto dokumentácii a jej čitateľnosť je okrem toho niekedy negatívne ovplyvnená jej formátom, ako aj množstvom povolení a súvisiacich dokumentov, ktoré sú dostupné pre každé zariadenie.

Pri návštevách na mieste sú dostupné informácie často obmedzené. Vďaka využívaniu centrálnych archívov povolení na zverejnenie správ o návšteve na mieste (Bulharsko, Česká republika, Dánsko a Rakúsko) je prístup k nim jednoduchší, ako aj vďaka využívaniu spoločného vzoru správy (Česká republika, Rakúsko, Rumunsko a niektoré regióny Španielska).

Pokiaľ ide o údaje z monitorovania emisií, rozsah, v akom sú údaje dostupné pre všetky zariadenia, je obmedzený. V niekoľkých prípadoch sa vytvorili databázy, ktoré poskytujú prístup k údajom, pričom vo väčšine prípadov sú informácie dostupné prostredníctvom výročných správ.

4. Opatrenia na úrovni EÚ

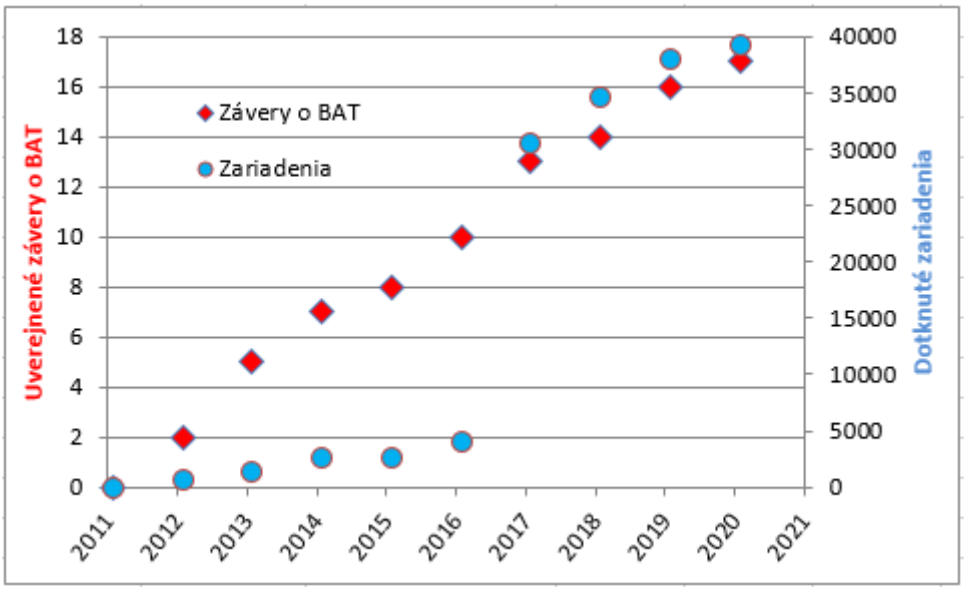
Komisia na úrovni EÚ vykonala rôzne opatrenia na podporu vykonávania smernice o priemyselných emisiách.

Závery o BAT

Všetky zariadenia v rámci kapitoly II smernice o priemyselných emisiách sú povinné uplatňovať BAT podľa článku 11 písm. b) smernice o priemyselných emisiách. V čase zostavovania tejto správy bolo v *Úradnom vestníku EÚ*[18] uverejnených 17 záverov o BAT pre rôzne priemyselné odvetvia.

Nasledujúci obrázok 2 poskytuje prehľad kumulatívneho počtu záverov o BAT uverejnených od nadobudnutia účinnosti smernice o priemyselných emisiách a približný počet zariadení, na ktoré sa vzťahujú. Doteraz uverejnené závery o BAT sa vzťahujú na viac ako 70 % zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica o priemyselných emisiách.

[18] Závery o BAT pre veľké spaľovacie zariadenia [vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/1442] boli zrušené rozsudkom Všeobecného súdu Súdneho dvora EÚ z 27. januára 2021. Zostávajú však v platnosti až do nadobudnutia účinnosti nového vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ku ktorému musí dôjsť do 12 mesiacov od dátumu rozsudku, t. j. najneskôr do 27. januára 2022.

Obrázok 2 – Vývoj záverov o BAT a príslušných zariadení

Podpora súladu a podpora vykonávania

Hlavnú zodpovednosť za účinné vykonávanie smernice o priemyselných emisiách nesú príslušné vnútroštátne orgány. Medzi ich úlohy patrí vydávanie povolení, posudzovanie primeraných emisných limitov a iných podmienok so zreteľom na žiadosti o výnimky, a vo všeobecnosti zabezpečenie toho, aby zariadenia správne fungovali. Komisia podporuje tieto orgány s cieľom zabezpečiť porovnateľné, harmonizované prístupy na vnútroštátnej úrovni v súlade s právom EÚ.

Komisia v roku 2019 zriadila pre členské štáty a zástupcov príslušných orgánov online platformu[19], aby mohli diskutovať, vymieňať si vedomosti a skúsenosti a mať prístup k zdrojom týkajúcim sa vykonávania smernice o priemyselných emisiách. Komisia okrem toho organizuje sériu workshopov a webinárov na uľahčenie výmeny informácií medzi príslušnými orgánmi členských štátov o konkrétnych otázkach. V čase zostavovania tejto správy sa už konalo osem takýchto podujatí.

Komisia napokon sprístupnila na internete súhrn odpovedí na otázky týkajúce sa vykonávania[20].

Medzinárodné činnosti

Jednou líniou práce Komisie v súvislosti so smernicou o priemyselných emisiách bola podpora organizácií v iných častiach sveta, ktoré využívajú alebo majú záujem o BAT, a výmena informácií a skúseností s nimi. Komisia podporuje činnosť prebiehajúcu v Izraeli, Južnej Kórei, Kazachstane a Rusku, pretože tieto krajiny sa usilujú o rozvoj

19 https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/ied/implementation.htm.

20 CIRCABC>environment>IED>Library>Questions answered by DG ENV.

priemyselných povoľovacích režimov, ktoré sú vo veľkej miere založené na prístupoch EÚ týkajúcich sa BAT a dokumentov BREF. Komisia podporila aj Energetické spoločenstvo[21] v jeho opatreniach na dosiahnutie environmentálnych cieľov smernice o priemyselných emisiách pre veľké spaľovacie zariadenia.

Komisia vzhľadom na širší dosah podporuje projekt OECD[22] v tejto oblasti a začala prekladať závery o BAT do neeurópskych jazykov[23].

5. Hlavné zistenia z hodnotenia smernice o priemyselných emisiách

Hodnotenie bolo podporené externou štúdiou, v ktorej sa zhromaždili dôkazy prostredníctvom literatúry a sekundárneho výskumu, cielených konzultácií, 12-týždňovej verejnej konzultácie a dvoch workshopov zainteresovaných strán. Pracovný dokument útvarov Komisie s výsledkami hodnotenia bol uverejnený[24] v septembri 2020. Z hodnotenia vyplynuli tieto hlavné zistenia:

Účinnosť

Zavedením udeľovania povolení na základe BAT sa smernica o priemyselných emisiách stala účinnou pri znižovaní environmentálnych vplyvov odvetví patriacich do jej rozsahu pôsobnosti, ako aj pri obmedzovaní narušení hospodárskej súťaže v EÚ. Pri zostavovaní dokumentov BREF a pri identifikácii BAT dobre fungoval kolaboratívny, inkluzívny proces založený na dôkazoch, čo sa uznáva ako model kolaboratívneho riadenia.

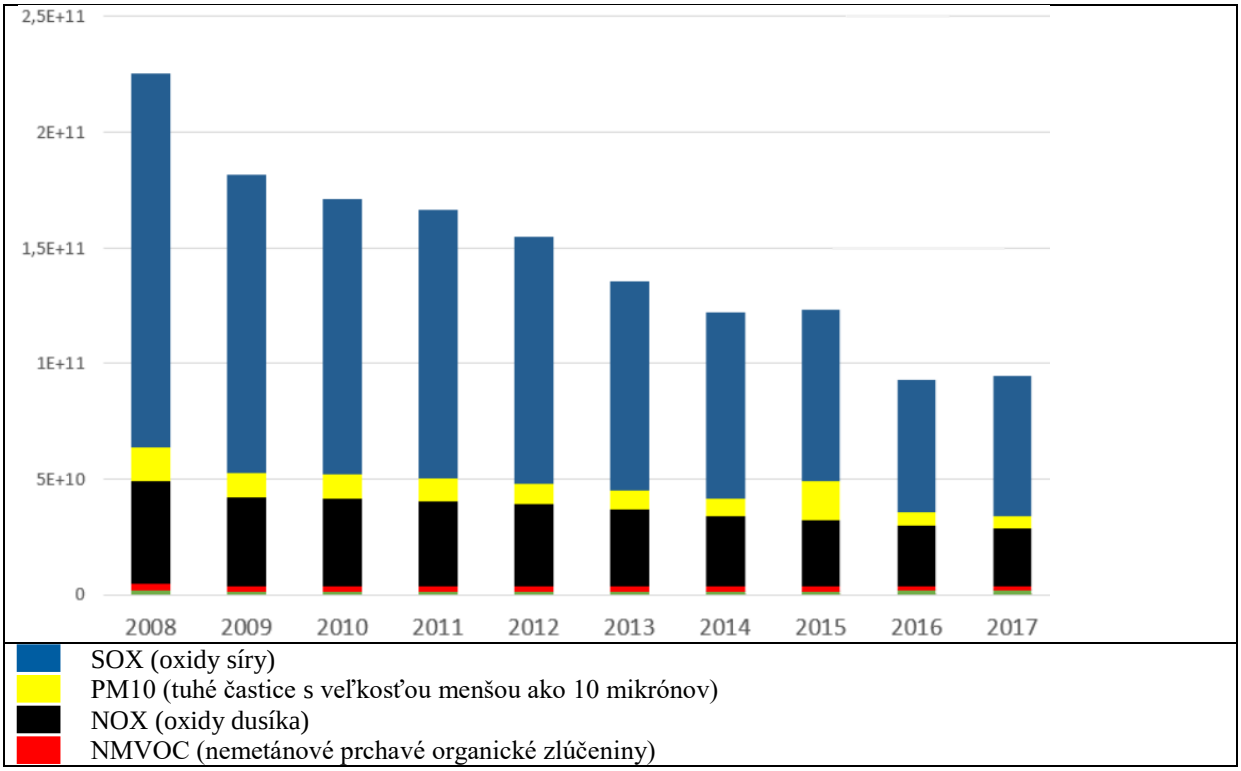
Smernica o priemyselných emisiách viedla k významnému zníženiu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia (a súvisiacich nákladov vyplývajúcich zo škôd, ako sa uvádza na obrázku 3) a v menšej miere do vody. Obmedzené údaje takisto naznačujú minimalizáciu emisií do pôdy zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica o priemyselných emisiách. V prípade mnohých ďalších aspektov, ako je prínos k efektívnemu využívaniu zdrojov a obehovému hospodárstvu, ako aj k menej toxickému spôsobu výroby, je oveľa ťažšie vyvodiť nejaké jednoznačné závery; existujú však náznaky, že smernica o priemyselných emisiách k tomu pozitívne prispela, hoci v podstatne menšom rozsahu.

21 https://www.energy-community.org/.

22 http://www.oecd.org/chemicalsafety/risk-management/best-available-techniques.htm.

23 Verzie záverov o BAT sú dostupné v arabskej, čínskej a ruskej verzii na https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/translation/index.html.

24 https://europa.eu/!hR34Qx.

Obrázok 3 – Ročné náklady vyplývajúce zo škôd v dôsledku emisií do ovzdušia zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica o priemyselných emisiách, podľa znečisťujúcej látky, vyjadrené v eurách[25]

Smernica o priemyselných emisiách mala pre inováciu obmedzený príspevok. Zdá sa, že ostatné aspekty, ako je verejný prístup k informáciám a prístup ku spravodlivosti, sa trochu zlepšili, no ešte treba urobiť viac.

Efektívnosť

Smernica o priemyselných emisiách je vo veľkej miere účinný nástroj, ktorý zjednodušil *acquis* EÚ. Celkové prínosy vykonávania záverov o BAT značne prevyšujú náklady. V smernici o priemyselných emisiách nie je žiadna časť, v ktorej by sa náklady identifikovali ako neprimerané, ani sa v nej neuvádzajú žiadne zbytočné administratívne náklady. Na konkurencieschopnosť EÚ má zmiešaný vplyv, nie sú však k dispozícii žiadne dôkazy o tom, že by boli významné.

Relevantnosť

Všetky rôzne skupiny zainteresovaných strán sa domnievajú, že smernica o priemyselných emisiách zostáva relevantná pre potreby, problémy a otázky EÚ. Je schopná reagovať na nové alebo vznikajúce environmentálne problematiky, hoci existujú obmedzenia, a to v dôsledku povahy a dĺžky procesov preskúmania dokumentov BREF.

[25] Zdroj: Pracovný dokument útvarov Komisie [SWD(2020) 181 final].

Súdržnosť

Smernica o priemyselných emisiách má vysoký stupeň vnútornej súdržnosti. V súvislosti s rôznymi aspektmi však existujú problémy s výkladom, o čom svedčí počet žiadostí, ktoré dostala Komisia. Tieto nepoukazujú na zásadné rozpory či nezrovnalosti, no ešte by sa dalo objasniť niekoľko aspektov. Smernica o priemyselných emisiách je z veľkej časti v súlade s ostatnými politikami a podporami EÚ, a to prinajmenšom do určitej miery, ako aj s ich vykonávaním. Existuje však priestor na väčší prínos v niektorých oblastiach, ako je napríklad vodné hospodárstvo.

Pridaná hodnota EÚ

Smernica o priemyselných emisiách poskytuje značnú pridanú hodnotu EÚ, pretože prináša množstvo dôležitých výhod. Opatreniami EÚ sa zabezpečil jednotnejší prístup pri prijímaní environmentálne účinných noriem priemyselných emisií a pri ich monitorovaní a presadzovaní s relatívne obmedzenými odchýlkami medzi členskými štátmi. Samotný proces vypracovania dokumentov BREF nie je možné nahradiť individuálnymi opatreniami členských štátov s podobnými vplyvmi. Absencia opatrení EÚ by viedla k menej náročným environmentálnym normám, a to aspoň v mnohých členských štátoch. Výsledkom by bola vyššia celková úroveň emisií a vplyvov na zdravie a životné prostredie. Okrem toho, ak by sa pokračovalo v pôvodnej situácii nekonzistentných environmentálnych požiadaviek, predĺžili by sa a prípadne by sa zhoršili narušenia vnútorného trhu EÚ, a to uprednostňovaním zariadení, od ktorých sa nevyžaduje investovanie do environmentálne účinných techník. Systém BAT smernice o priemyselných emisiách viedol do určitej miery k opatreniam v tretích krajinách na celom svete, pričom bol prevzatý do viacerých mnohostranných environmentálnych dohôd. Zásady subsidiarity a proporcionality sú v smernici o priemyselných emisiách primerane zohľadnené, pričom dobre fungujú zodpovednosti členských štátov a EÚ a ich vzájomná interakcia.

6. Závery

V nadväznosti na prvú správu o vykonávaní vydanej v roku 2017 poskytuje táto správa druhý prehľad Komisie o stave vykonávania smernice o priemyselných emisiách. Komisia vyvodzuje niekoľko záverov z údajov nahlásených členskými štátmi za obdobie 2013 – 2018, ktoré sa do značnej miery zhodujú so závermi z hodnotenia smernice o priemyselných emisiách z roku 2020:

- Skončilo sa uplatňovanie niekoľko časovo obmedzených ustanovení smernice o priemyselných emisiách, ktorými sa udeľovali výnimky pre veľké spaľovacie zariadenia (články 32 a 34) alebo sa blíži ich ukončenie uplatňovania (články 33 a 35). Keďže LCP sú hlavným zdrojom emisií, najmä do ovzdušia, Komisia systematicky monitoruje situáciu po dátume skončenia takýchto výnimiek, aby overila súlad príslušných LCP s platnými emisnými limitmi.

- Stále existujú problémy s vykonávaním, a to napríklad v súvislosti s predkladaním východiskových správ. Komisia niekoľko rokov poskytuje podporu príslušným orgánom členských štátov: takéto ťažkosti zdôrazňujú potrebu nepretržitej podpory a komunikácie.

- Hoci má verejnosť prístup k dokumentácii povolení vo veľkom počte členských štátov, stále existuje priestor na zlepšenie, a to aj pokiaľ ide o technické otázky (online dostupnosť, formát/zrozumiteľnosť a jazyk dokumentov), jednoduchosť nájdenia dokumentov (najmä ak sa s nimi nepracuje na vnútroštátnej úrovni), dostupnosť správ o návštevách na mieste a údaje z monitorovania. Táto otázka sa takisto rieši v prebiehajúcej revízii smernice o priemyselných emisiách.

- Nový systém podávania správ v rámci registra EÚ jasne zjednodušil podávanie správ a zlepšil jeho úplnosť a konzistentnosť. V dôsledku vykonaného posúdenia však bude potrebné doriešiť niekoľko otázok týkajúcich sa podávania správ, napr. informácie o povoleniach, aktualizácie povolení, výnimky.

Komisia bude v nadchádzajúcich rokoch aj naďalej zlepšovať kvalitu podávania správ a napredovať v rôznych oblastiach činnosti, ako je pretrvávajúca podpora vykonávania smernice o priemyselných emisiách a posudzovanie dodržiavania súladu.

Komisia bude ďalej analyzovať identifikované prípady významného nevykonávania ustanovení smernice o priemyselných emisiách. Ak Komisia dospeje k záveru, že to vyplýva zo systémových porušení smernice o priemyselných emisiách, prijme vhodné opatrenia na presadzovanie.

Komisia je napokon odhodlaná revidovať smernicu o priemyselných emisiách, aby sa stala kľúčovým právnym nástrojom, ktorý bude sprevádzať premenu priemyslu EÚ potrebnú na to, aby EÚ splnila svoje ciele v rámci Európskej zelenej dohody.